

INCIPIT LIBER SECUNDVS.

QVIA superiori libello vitam atque miracula Sancti ac Beatisimi Confessoris Christi Ludgeri strictim percurrimus, nunc ea breuiter attingamus, quæ post Sanctum eius obitum diuina per eum gratia operari dignatus est. Nam Sacrosancta illius merita cunctis hincinde ad ipsum confluentibus pro singulorum fide suffragari non cessant, quibusdam quidem longè manentibus, quibusdam ad eius venerabilem memoriam degentibus, quibusdam quoque ad eius se pulchrum meantibus, vel inde domum regressis. Vnde cursim, ut diximus, aliqua de his, quæ vel ipsi oculis nostris perspeximus, vel fidelium relatione comperimus, quanta possumus veritate perstringamus.

C A P V T I.

Vt Irmingerus cæcus sanatus sit.

FUIT quidam in pago, quod Nordgoa vocatur, nomine Irmingerus, qui Sancto Ludgero iuuentutis suæ tempore seruiebat. Hic lumen oculorum amittens tredecim annis continuis in cæcitate permanxit, sed tanti viri seruitorem diuina pietas diutius noluit esse in luce. Quadam siquidem nocte B. Ludgerus ei per visionem apparuit, & eum nomine proprio vocans interrogauit, si vigilaret. Quod cum se facere dixisset; Vade, inquit, dic Domino tuo Diudoni, ut te ad Ecclesiam faciat perduci, quam in Vuerdina Domino fabricauit, ubi corpus meum sepultum est. Quo cum peruenieris, & coram tumulo meo Dei misericordiam imploraueris, pristinam ibi oculorum recipies lucem. Deinde manus tua, ut sibi videbatur, faciem eius tangens ne, inquit, dubites metibivere apparuisse, cognoscas in loco, quo te nunc teneo colorem cuti reliquæ dissimilem fore. Ita ex parte factus Domino suo visionem per ordinem narravit, & signum quod vultui suo imposuerat, ostendit. Mirares, colore in eo loco cuti reliquæ iuxta verbum viri Domini dissimilem omnibus diebus vitaæ sua permanuisse. Tunc Dominus eius, ex signo, quod ostenderat, somnium verum esse cognoscens, vna cum coniuge sua, ad memoratum locum perrexit; & ipsum secum ad-

*Gerfridus
S. Ludgeri
successor.*
duxit. Et, quia eo tempore ibi Gerfrid sancti viri nepos simul & successor, cum fratribus & monachis fuit, ipsis cuncta quæ mandata & gesta fuerant, narrauerunt. Vnde eundem Irmingerum in præfata Ecclesia nocte in sequenti manere fecerunt ; in qua cum vigilasset & orasset, continuò per DEI gratiam pristinum oculorum lumen ipsa nocte, secundum verba viri DEI, plenè suscepit.

C A P V T I I .

De Paralytica & alia quadam agra matrona sanata.

*Sudergo
pago.*
EADEM nocte quædam etiam paralytica coram sepulchro sancti viri posita, eius opem supplici voto postulauit. Nec mora, repen- te sanitati pristinæ restituta est.

*S. Ludgero
missa offerens
videndum.*
*Baptismi
gratiam ma-
lieri conci-
data.*
In pago, quod Sudergo appellatur, matrona quædam nomine Stburg colonum habuit vocabulo Ricmoldum. Huius vxor longa ægritudine depressa, sine aliqua spe recuperandæ salutis iacebat. Cum igitur nocte quadam, inter ægra suspiria, paululum membra defessa laberentur in somnum, vidit in somno quendam sibi præcientem, ut cum Ludgero Episcopo loqueretur. At illa, ut postea narrare solebat, nec grauiter dormiens, nec perfectè vigilans, vidit illum stantem ad orientem versum. Cumque illum reuerentiæ eius intuitu alloqui non præsumeret, ille ad eam conuersus, probauit, inquit, patientiam tuam, proinde, ut cœpisti, patientiam habeto, & Dominus curabit te. Qua visione completa, tantum vigorem corpus eius accepit, ut penè ab ea, memoria prioris molestiæ toleretur. Ita facta mane, lœta surrexit, & suæ restorationis modum enarravit. Vnde vir eius, & filij cum familiola quam habebant, congratulantes, & Dominum benedicentes, deinceps cum gratiarum actione, viri Dei consueuerant visitare sepulchrum. Nec multo post eidem mulieri reuelatum est, quod sacro non esset baptisma teabluta; Et eiusdem veritate reuelationis comperta, sancti baptissimi gratiam suscepit.

C A P V T I I I .

De Puella sanata.

*Igo Presby-
ter a S.
Ludgero e-
ducatus.*
IN eodem pago, quidam Bertricus fuit, qui colonus quoniam fuerat presbyteri nostri Igonis, quem sanctus Ludgerus nutrierat. Hic filiam habuit adolescentulam paralysis doloribus affectam.

fectam. Qui cum famam signorum, quæ ad sancti viri tumulum fiebant, compresisset, spem restituendæ sanitatis puella, Beati Confessoris virtute & meritis, concepit. Itaque eam ad sacram illius corpus perducere intendit. Cumque iam in via positi essent, & eandem puellam frater suus coram se in sagulo eques ferret, repente dolore omni quo prius tenebatur, discedente, sanata est. Quod cum fratri retulisset, deponi se orauit. Quo secundum eius suggestio-
nem factò, virtute Christi & meritis sui serui, tam perfectè curata apparuit, ut non solum ambulare, sed etiam currere posset. Ita quæ ad illum usque locum membris omnibus debilis aduencta est, ad memoratam B. Ludgeri memoriam sana & in columis peruenit. Aderant suæ saluationis testes pater & frater; aderant nonnulli alij, quos suæ viæ comites, & huius miraculi testes habuerunt. Itaque oratione, ac gratiarum actione completa, domum cum gau-
dio reuersi sunt.

C A P V T I V.

De Hilderado Diacono sanato.

QVIDAM in nostro Monasterio Diaconus Hilderadus vocaba-
tur. Hic dum adhuc scholasticus eslet in infirmitatem incidit. In qua cum diu laboraret, ita neruis contractis poples est curuatus, vt tibia eius femori iungeretur. Cumque post longiturnæ ægritudinis fatigationem fugatis doloribus, conualescere cœpisset; tibia eius curuata vt fuerat, permanxit. Vnde in ambulando susten-
tatione baculi per dies plurimos vtebatur. Proinde pater eius no-
mine Sigibertus, qui in eodem iam tunc Monasterio Monachus e-
rat, tractare cum fratribus cœpit, si aliqua medicorum curatione
contracti poplitis nerui relaxari quiuissent. In qua æstuatione
cum aliquandiu mansisset, quadam nocte Sanctus Domini Sacer-
dos Ludgerus eidem Scholastico Hilderado per visionem appa-
ravit, ac veste sacerdotali & cidari quam in capite gestabat, coruscus.
Vide, inquit, ne pro crure debilitato, carnalem alicubi medicinam
quærere præsumas. Quod si feceris, & meum mandatum contem-
nendum putaueris, non solum medicaminis ipsius nullam curatio-
nem recipies, sed etiam præuaricatorum pœnam incurres. Dein-
de pro animi leuitate ac puerili mobilitate eum vehementer in-
crepans, abscessit. Mane autem factò, quæ viderat, fratribus nar-
auit. Et cum die eodem, peractis vespertinis laudibus, domum infir-
morum, in qua ei priori nocte vir sanctus apparuit, intrasset, cernē-
tibus cunctis qui aderant, non casu, sed nutu diuino extemplo
ad terram

*Scholasticus
gradus in
ord. S. Be-
nedicti.*

*S. Ludgeri
apparensio
species.*

Tibia mirè ad terram corruit: Cumque in ipso lapsu neruorum sonitus audiretur, ac si illic sicca farmenta frangerentur, eius tibia sine aliquo dolore erecta est. Et surgens continuo sanus, non solum suæ salutis recuperatione, sed & emendatori & maturiori deinceps vita, ut amanitus fuerat, verè sibi sanctum Ludgerum apparuisse probauit.

C A P V T V.

De cæca illuminata.

PVELL A quædam nomine Modsvith lumen oculorum amittens, anno integro tanta est cæcitatem depressa, ut nec extrema quidem frui visione valeret. Cuius parentes cum audissent, quanta Dominus per seruum suum Ludgerum in morbidis curandis fecisset, eam ad Ecclesiam V Verdinensem perduxerunt. In qua cum, accepta licentia, vna cum filia ante sepulchrum egregij Confessoris noctem in oratione translegissent, puella illuminata est.

Siquidem mane facta, cum lux paulatim per fenestras irradiare cœpisset, primum quidem se proprias posse manus videre, deinde sensim lumine crescente, clarè se omnia cernere & dixit, & probauit. Atque ita, gratiarum actione persoluta, domum cum suis reuersa est, & illuminationis donum quod acceperat, tota ætate permanxit.

C A P V T V I.

De quadam à Dæmonio muto liberata.

EODEM ferè tempore quædam puella ad memoratam Ecclesiam perducta est, quæ à Dæmonio inuasa, & sensum simul perdidit, & loqueland. Quæ, vbi limen Basilicæ tetigit, statim ab ea spiritus immundus abscessit. Ita post eius discessionem linguæ quoque officio reddito, muta locuta est. Et quia tempore vexationis vix aliquid cibi percepit, primo quidem famem se pati dixit; deinde, qualiter illuc aduenerit, percunctari cœpit. Cui cum mater miserabilem vexationem ipsius ex ordine retulisset, prostrata ante sepulchrum S. Ludgeri, Saluatori omnium Christo gratias egit, qui ipsam per serui sui meritum, de tam crudeli peste liberare dignatus esset. Et accepta pro actis suis pænitentia, domum incolumis rediuit.

*Ex morto
gesit.*

C A P V T V I I.

De Paralytico curato.

JVENIS quidam Helidvini nomine paralysin incurrit. Qui cum multis

multis diebus omnium membrorum officio destitutus, in lecto de-
cubuisse, non solum brachium ei dextrum, morbo per momenta
ingrauecente incuruatum obriguit, sed & sinistra ei tibia contra-
cta femori adhæsit. Cætera, ut diximus, membra omnino immobi-
lia ad doloris potius augmentum, quam ad aliquem usum, licet non
contracta, habebat. Vnde, & cum ingenti dolore foras, cum o-
pus erat, effeiri solebat; linguam solam, cætero corpore præmor-
tuο, vt cunque adhuc mouere valebat. Proinde, cum diu in hac mo-
lestia laboraret, quadam die sororem suam, quæ præ cæteris, eius
compatiebatur dolori, allocutus est, dicens. Audiui de sancto Lud-
gero, quantas per illum Dominus infirmantibus sanitates præstare
dignatur, in loco vbi sancta illius membra tumulata quiescunt. Quo-
circa peto, vt me foras efferri, & contra viam, quæ illuc dicit, facias
poni, vt me vogueam illi seruiturum, si eius forte meritis mihi Domi-
nus sanitatem donare fuerit dignatus. Quod cum factum esset, in i-
psa statim nocte, præstante diuina clementia, & dolor quem habe-
bat, conquituit, & præter tibiam sinistram, quæ, vt erat, contracta
permāsit, omnia ei corporis officia restituta sunt. Vnde, cum pera-
cta gratiarum actione indubitatem de perfecta sua saluatione spem
concepisset, rogauit Dominum suum corporalem, vt ad memoriam
beati Confessoris Christi sepulchrum se perduci iuberet. Quod cum
ille fieri probauisset, & tamen ei aliquod adiumentum, vt fieret, fa-
cere distulisset, is, quem necessitas virgebat, baculo debilem tibiam
sustentante ad locum prænominatione peruenit. Erat hoc quinque
diebus ante annuam sancti Ludgeri solemnitatem. Cumque ipsam s. Ludgeri
sepulcrum
V. Verthine
porticus se-
prum ante
basilicam.
ibi expectasset, & in ea porticu, quæ est ante basilicæ ianuam, & san-
cti sacerdotis ambit sepulcrum, ipsa nocte membra sopori dedisset.
Beatus ei Confessor magno lumine, atque Clericorum obsequio
comitatus, per visum apparuit, & membra illius tangens, abscessit,
in lopore ipso relieto. Post cuius discessionem, dum mox signa ad
nocturnas vigilias sonarent, & his ipse expergefactus esset, sanus sur-
rexit, & oblitus baculi, priorisque molestiæ & debilitatis, vna cum
alijs latutis & incolomis tēplum intravit. Oratione autem expleta,
recensuit vniuersa quæ erga se diuinitus per sancti Confessoris me-
ritum gesta fuerunt. Proinde peracta operis diuini celebratione, e-
gressus, baculum suum in ingressu eiusdem basilicæ, in loco, vbi sa-
natus fuerat, pro signo & memoria suæ curationis infixit. Nec im-
memor suæ sponsionis, precio se à temporali Domino suo
redemit, & votum seruitutis im-
pleuit.

Paralyti-
cus manci-
par se s.
Ludgero.

DE S A N C T O
C A P V T VIII.

De eius annua solennitate quid diuinitus indicatum sit.

VERVM, quia semel ad hunc locum deuoluti sumus, & de annua eius festiuitate mentionem fecimus, quid de ea ferienda diuinitus sit ostensum, breuiter euoluemus. Dinde, de quo supra locuti sumus, magnū ad sanctum Ludgerum amorem, mirā circa nostrum locum reuerētiam habebat. Vnde annis singulis ad nostrum Monasterium venire & Beati viri memoriam frequētare, & aliquot dieb. cum nostris manere consueuit. Sed ne crebrior eius accessus fratres grauaret, suos cū annona homines, qui suis suorumq; vīsibus necessaria pararēt, præmittere solebat. Quod dum quodam etiam tempore secundum cōsuetudinem suam fecisset, contigit natalitiū sancti Confessoris diē superuenire. Et quia hoc in primis dormitionis eius annis erat, necdum sacrosancta eius sollemnitas feriabatur. proinde, cum die eodem, illi quos adhuc præmissos esse diximus, ceruīla* paranda instarēt, ligna quæ in ignē mista fuerant, instar sti-pularum in momento consumpta sunt. Deferebantur alia post alia, sed igni immissa, durare aliquandiu nequibant. Iam propè erat, vt se sine effectu laborare videntes, labori succumbere, & opus intermittere cogerentur. Perstabant tamen donec ceruīlæ vt cumq; confectio cocta, in alia essent vasa transponenda. Cumq; ad hoc ventum esset, vt in vase ad hoc parato, aqua super spargi deberet primo quidem omnino nihil decurrere quiuit: Deinde, cum iam nō manu, vt assolet, sed fistulis aqua superfunderetur, raris stillis parum aliquid stillare cœpit. Hoc quoq; ipsum, quod ita collectum est, gustu amarum, & omnino ad nihil utile foras eiectum est. Ita euidenti inditio claruit, hunc de cætero à nostris diem esse feriandum.

C A P V T IX.

Item de ferianda eius solennitate aliud miraculum.

ALIVD nihilominus super eadem re miraculum diuinitus factum est. Siquidem, cum annua reuolutione iterum natalitiij eius celebritas superueniret, nec sine Episcopi iussu, ad cuius diocesim noster Locus pertinebat, feriatio præcipi posset; fratribus nostris visum est, vt cum nostris hominibus feriaretur, cæteris suo arbitrio vtrum facere an dimittere vellent, derelictis. Proinde cum plurimi ex vicinis nostrorum exemplum secuti, feriandum putarent, nonnullis opus suum intermittere, indignum videbatur. Et, quia

* Cernūſia.
Cernūſia
feriis S.
Ludgeri
coqui non
potest.

quia vernum tempus erat, & arandi opera instabant, iunctis bubus
foras ad arandum processerunt. Cumque iam operi insisterent, fer
rum, quo arari debuerat, singulis confractum est, Quod dum singu-
li aliis quasi sibi soli accidisset, retulissent, non casu sed diuina vo-
luntate, ob sancti diei violationem hoc gestum fuisse, generali om-
nium claruit damno. Erat tamen quidam Benno inter nos, qui mé-
te obstinata adhuc operi instandum putaret. Qui, cum aratro ut-
cumque emendato crebris stimulis boues ad arandum impelleret,
illi insanis effterati, disruptis loris & iugis cum aratro abiektis, filuas
petierunt, nec omnino ante capi potuere, quam ipse cum reliquis
ad S. Ludgeri memoriam veniens, suæ temeritatis & contemptus
culpam coram fratribus confessus esset, & orationem eorum pro se
supplex impetravisset.

Veneres
inter arao
duam sponte
confracti.

Hic definit
Edit. Sur.

C A P V T X.

Mulier caca curatur.

QVÆDAM de Saxonia fœmina ad eandem Ecclesiam perducta
est, quæ luce oculorum aliquandiu priuata fuit. Itaque coram
sepulcro famuli Dei posita, eius se meritis saluari & orauit, & credi-
dit. Cumq; missarum sollemnia agerentur, hora Euangelicæ lectio-
nis amissum repente lumen recepit, & gratiarum actione peracta,
ad sua incolemis reuersa est.

C A P V T XI.

Adolescens cacus item lumen recipit.

QVIDAM itidem in pago quod Borothra dicitur colonus nomine **Borothra**
Folbald, filium habuit cæcum vocabulo Gerbaldum. Qui, cum **paganus vul-**
per multa sacra loca esset deductus, nullā omnino medelam conse-
cutus est. Verum, cum fama virtutum, quæ de S. Ludgero ferebatur,
ad eorū notitiam peruenisset, qui eius pxihi habebantur, spē recu-
perandæ lucis eius meritis concepere. Proinde eū foras eduentes,
& contra viā, quæ ad eius Ecclesiam dicit, statuentes, deuouerūt se
illum ad sacrofanciū eius sepulcrū cum oblationib. adducturos. Vix
votum parentes cōpleuerant, cum puer repente mirabili celeritate
illuminatus est. Nā lacrymis ex oculorum hirquis erūpentib. prius
quidē dextrū oculum tersit, quo cū mox aperto clare videre cōcep-
set, tersit & alterū. Et eo similiter reserato, pfectèvisum recepit. Quo
agnito, parentes imenso cum familiola gaudio repleti, Dominū be-
nedixerūt, qui puerum prius sanauit, quam ipsi vota sua cōplessent.
Vnde promissa sine aliqua dilatione adimplentes, ad memoratam

go Barch.

Ecclesiam perduxerunt, & cum voto gratulationis eum nulla p̄f.
stina cæcitatibus vestigia in oculis habentem designauerunt.

C A P V T X I I .

Sanatur cæcus.

Amalob
Gulg. ab-
meloij.

ALIVS quoque cæcus nomine Egilwaldus de loco qui Amalob
vocatur, ad sancti viri tumulum perductus est. Vbi dum pro-
stratus iaceret, & beatum sibi Confessorem subuenire oraret, in-
tegrum repente, Domino largiente, lumen recepit.

C A P V T X I I I .

Cæcus illuminatur.

QVIDAM quoque Ricbertus, itidem cæcus ad eundem à suis
locum adductus est. Qui cum coram sancto beati viri sepul-
cro orasset, tam perfectè domino miserante illuminatus est, ut qui
aliorum illuc venerat ductu, viæ ulterius non requireret ducem.

C A P V T X I V .

Dæmonium mutum expellitur.

QVIDAM de Frisia iuuenis nomine Osbertus, à dæmonio inua-
sus, sensum simul perdidit & loquela. Is à patre suo per di-
uersas Ecclesias ductus, in nulla earum curationem recepit; quia
eum Dominus per seruum suum Ludgerum sanare decreuit. Ita-
que pater eius cœlitus inspiratus, longo admodum itinere pera-
cto, ad Werдинensem eum tandem Ecclesiam perduxit, & accepta
à custodibus licentia, ante sepulcrum Christi sacerdotis noctur-
num tempus in oratione perugil dicens, secum eundem filium
suum habebat. Cui per misericordiam Dei statim Dæmons ex-
pulso, & loquela redditæ est, & sensus.

C A P V T X V .

Adolescens à maligno spiritu liberatur.

Cobbo ve-
nerabilis
comes.

COBBOIS venerabilis quondam comitis colonus quidam in
Saxonia, adolescentem filium habuit, nomine VVarmundum,
quem malignus spiritus inuasit, & tam vehementer vexare cœpit,
ut vita eius ad desperationem perduceretur. Cuius mater, cum hoc
dominæ suæ vxori scilicet Cobbonis sollicitè per nuncium indica-
re studuisse, illa ei confessim mandauit, dicens; si adhuc filius tuus
viuit,

vivit, fac eum foras celeriter efferri, & statue contra viam quæ du-
cit ad Ecclesiam, ubi sanctus Ludgerus est sepultus; atque ad sacrū
cuius sepulcrum te eum Domino fauente adduceturam, promitte.
Credo enim, si hoc feceris, eiusdem famuli Dei meritis, eum à Do-
mino esse sanandum. Quod, cum ^{mater} pueri iuxta mandatum
Dominæ suæ deuoto corde fecisset, mirum dictu, eodem momen-
to, dæmone expulso plenam in eodem loco sanitatem recepit.
Deinde secundum sponsionis suæ votum, ad memoratum viri Dei
sepulcrum sanus à matre perductus, & domum itidem sanus redu-
ctus est. Atque in eadem quam acceperat sanitatem, toto vitæ suæ
tempore, domino largiente permanxit.

C A P V T X V I.

Mulier ad sanam mentem renovatur.

QVIDAM de villa, quæ * Sosat appellatur, Aldricus vxo- ^{*Sosatum}
rem habuit nomine Herisuidam, hæc mente perdita septem
annis continuis sine sensu permanxit. Sed quotidie fama virtu-
tum, quæ per sanctum Ludgerum siebant, crescente, ad eius me-
moriā à viro suo perducta est. Quæ cum licentia à fratribus ac-
cepta, in crypta ubi sanctum eius corpus requiescit, poneretur, &
sui pro ea peruigilem in oratione noctem translegissent, eum sibi in
sopore assidentem vidi, ignea quodammodo specie, & incredibili
claritate conspicuum. A quo, se ibi diuina virtute saluandam
audiens, expergefacta euigilauit, & subitanæ suæ liberationis
saluatione, non somnium se, sed visionem vidisse comprobauit.
Ita, gratiarum actione persoluta, domum, gaudentibus suis repe-
dauit.

C A P V T X V I I.

Alia furiosa sanatur.

QVÆDAM quoque eius vicina Athaluui * dicebatur, hæc di-
rissimo dæmonio inuasa tanta insania agebatur, vt nisi in vin- ^{* Athal-}
culis haberetur, in obuios quoque sœuiret. Cuius parentes dum
præfatam mulierem, quæ tantum mentis inops tempore fuit, sanis-
simam viderent, hanc quoque per sancti Confessoris merita sal-
uandam esse, corde credulo præsumperunt, si ad eius eam tumu-
lum perduxissent. Proinde nihil morati, quia aliter ob nimiam ra-
biem adduci non poterat, in vincula eam coniecerunt, & ita eam
ad memorata Ecclesiam perduxerunt. Vbi dum pro ea deuota

mente orassent, omni dæmonica ludificatione effugata, sensuque redditio integrimæ sanitati restituta est.

C A P V T X V I I I .

Paralyticæ sanantur.

Q VÆDAM de Frisia mulier paralysis incurrit. In qua infirmitate dum diu laboraret, & ad S. Ludgeri reliquias se perferri postulauit. Quod cum iuxta eius petitionem factum fuisset, accepta continuo plena corporis restauratione, propriis gressibus ad patriam remeauit, quæ vehiculo illic fuerat aduecta ; gratias agens Saluatori omnium Christo, qui per seruum suum eius corpus cunctorum membrorum officio destitutum, sub tanta velocitate dignatus est restaurare.

C A P V T X I X .

A LIAM quoque puellam longa ægritudo , nimiusque dolor paralyticam fecit. Quâ molestiâ , quamuis in modicum per omne corpus dolorem haberet, maximum tamen in capite incommodum sustinebat. Tantum quippe Cephalalgia dolorem patiebatur, ut de cerebro sonus quasi quidam sibilus audiri potuisse. vnde & caput assidue manu & brachiis constringere consueuit. Hæc ad nostrum Monasterium delata : in crypta noua quæ ad pedes sacri sepulchris fiebat, Deum rogatura posita est. Sed mira Dei Omnipotentis gratia, omni pristina debilitate & dolore ablatio, continuo sana surrexit, & Deum pro redditâ sanitate benedicens, incolomis recessit.

Cephalalgia.

Crypta noua exstrudita ad pedes sepulcris. Ludg.

C A P V T X X .

*** Ansuarij & Petria- ry.** **Q** VÆDAM de Hatuariis * mulier, cum multo tempore membra rum officio destituta, lecto incumberet, quandoque ad memoratum viri Dei sepulcrum cum magno sui dolore, & cum magno portantium labore allata est: Vbi, dum sancto Confessore intercedente, & Domino fauente, celeriter pristinam perciperet sanitatem, Deum glorificans gratulabunda ad sua reuersa est.

** Hamarichi. Ripuarij.*

C A P V T X X I .

Mulier arido brachio curatur.

I N Ripuarijs iuxta ingressum siluae Hamarichi * quædā villa nomine Budica constituta est. Ibimulier quædam debilis habebat, cui dextrum brachium aridum & digitorum vnguibus involam infixis manus incurua erat. Quod cum diu pateretur, fama virtutum

tutum sancti Ludgeri ad eius notitiam peruenit. Cumque spe sanitatis suæ ducta ad eius sepulchrum properasset, prius quam illuc peruenisset in ipso itinere plenam corporis sanitatem; Domino beati viri meritis condonante, percepit. Quę tamen, peracto itinere, ad idem sepulchrum cum oblationibus sana peruenit, ac sum simulque omnium Saluatorem Dominum laudans, fōspes ad sua regressa est.

C A P V T X X I I.

*Puella cæcitate & alijs morbis liberata ex voto fit
Sanctimonialis.*

VIDAM Alfricus honesto inter suos loco natus filiam habuit nomine Amalbergam. Hæc cæcitatem incurrens, triennio fere sine lumine mansit. Postmodum ad memoriam sancti Sacerdotis adducta, Dei virtute, & sancti eius interuentu ibi amissam denuo oculorum lucem resumpsit. Nec multo post tempore dextræ manus, & pedis sinistri debilitatem incurrit. Sed Dei gratia, simulque meritis sancti Ludgeri se olim lucem recepisse recolens, & se per eius identidem suffragia tunc quoque salutem recuperaturam fore confidens, ad nota configit subsidia, & se rursus ad eius limen adduci rogavit. Quod cum secundum voluntatem eius prosperè cessisset, membrorum officio reddito, in commodo quo per integrum iam annum tenebatur liberata est. Atilla, percepta sanitatis gratia se deinceps Deo seruituram, & sacrum ibi velamen sumpturam deuouit. Verum cum moras ne etes aliquamdiu hoc facere distulisset, capit is incidit dolorem, in quo cum nouem menses laboraret, & iam intollerabilius videretur, ab ancillula quadam quæ ei famulabatur, voti sui de velamine sumendo ammonita est. Vnde iterum illic deducta, iterum ibidem curata, votum suum adimplere, percepto ibi velamine curauit. Ita triplici modo per virtutē Dei, Sancti que sui sanata opitulationem, nunc in Monasterio Sanctimoniali- um quod Afenidi appellatur, religiosam vitam dicit.

*promittit
se sumptu-
ram sacræ
velamen.*

*Monasterio
Afenidi
votum im-
plet.*

C A P V T X X I I I.

Reus cædis absoluitur.

VIDAM iuuenis, ex his, quos ferro circundatos plerumque videmus, ad nostrum Monasteriū venit. Hic Adam, ut asserebat, nuncupatus, inter se & fratrem suum Hanricum nomine, rixam accidisse, & à se eum occisum esse referebat. Cuius sceleris noxa ab Episcopo Iona, ad cuius curam se pertinere testabatur, ver- *Iona Epis-*
beri. scopus.

Homicida
pana.

Ferrum
varijs in
memorijis
excusit.

S. Ludge-
rus Saxon-
um Fre-
sonumque
Episcopus.

S. Ludge-
rus alius
martyr.

beribus castigatus, atque in carcerem tritus est, vnde post annum de-
mum circulum eductus, circundatis fortiter brachijs, & medio cor-
pore ferro & durissimo ieiunio indicto, discalciatus, & sine linea in-
dumento, exulare iussus est. Quarto vero postquam à patria exiuit
anno, ante sepulchrum sanctæ Gertrudis ferrum de sinistro eius
brachio cecidit. Deinde post anni circulum Romæ in ipsa S. Petri
crypta ferrum quo præcinctus erat, nihilominus cecidit. Cum au-
tem iterum Romam peteret, contigit ut infirmitate valida illic de-
primeretur. Cumque in ipsa ægritudine vita eius desperata fuisset,
quidam in habitu sacerotali, specie admodum Reuerenda ei, vt
perhibebat, apparuit, dicens, surge, vade, atque sepulchrum Ludgeri
Saxonum quondam Fresonumque Episcopi perquire; & illuc Do-
mino miserante, meritis & orationibus suis, non solum à corporeo
vinculo liberaberis, sed & commissi parricidij indulgentiam conse-
queris. Qua visione expleta confessim de infirmitate, qua teneba-
tur, absolutus est. Cumque mane somnium retulisset, multi qui eū
dem sanctum Ludgerum in corpore viderant, & bene sancta eius
studia nouerant, ibidem Romæ inuenti sunt, qui etiam viam ei ad
locum sacri eius sepulcri intimauerunt. Sed ille à Roma digressus
minus vigilanter vel eorum narrationem, & somnij verba intelle-
xit, & non Confessorem Ludgerum, sed sanctum Martyrem Ludgerum,
cuius tunc fama celebrior habebatur, expetiuit. Verum omni-
potens Deus, vt merita sui Confessoris latius diffunderentur, per
sanctum licet martyrem noluit ei subuenire. Itaque consumto ibi a-
liquanto tempore, cum sibi non succurrideret, somnij verba dili-
gentius examinare coepit, & se non ad martyrem, sed ad Confesso-
rem Ludgerum Saxonum quondam Fresonumque Episcopum
missum esse intellexit. Inuentisque via comitibus ad eius tandem
sepulcrum, longo admodum itinere peracto, peruenit. Erat autem
brachium eius dextrum adhuc tam fortiter strictum, vt os etiam e-
ius pateret, & omnes eiusdem dexteræ digitii præter pollicem & in-
dicem, rigidi ac debiles remanerent. Verum, quia sabbato venerat,
cum insequenti nocte Dominica iuxta sepulcrum staret, & fratres
iam matutinales laudes celebrarent, ferrum, quod brachium eius
cinxerat repente dissiliens, longius virtute Domini proiectum est.
Quo viso omnes Dominum in commune glorificauerunt, cum
hoc quod internæ ligationis indicio acceperat, per internæ ni-
hilominus absolutionis testimoniu diuina iam indulgen-
tia reiectum esse, gaudebant.

) (?) (

C A P V T X X I V .

Surdus sanatur.

VIR quidam de Saxonia in loco qui Werina dicitur commanebat. Is diuinæ permissionis licentia tanta est diaboli inuidia surditate prægrauatus, vt nullum omnino auribus caperet sonum, sensu tamen integer fuit. Cum ergo diu funditus officio aurium caret, tandem spe recuperationis ductus, ad sepulcrū Dei famuli peruenit. Cumque signa ad nocturnas vigilias sonarent, auribus eius p diuinam subito gratiam adapertis, eorum se pariter sonitum, & monachos psallentes, exultans audisse referebat. Ita continuo percepta auditus restauratione, rediit domum magnificans Deum.

Nec solum sanctus Ludgerus à Diabolo plerumque læsos saluavit, sed etiā in auxilium inuocatus nonnunquam ne nocerentur, protexit.

C A P V T X X V .

*Monachum munit contra Dæmonis adspectum S.
Ludgerus.*

REM quam narraturi sumus, Monachus noster Athelvvardus affirmare solet eo tempore gestam, quo nostræ Ecclesiæ custodia ei credita erat. Narrat enim, quod quadam die ad uespera cente, cum ad eadem Ecclesiam lumen, quod illic semper ardere solet, restauraturus accederet, iuxta ipsius Ecclesiæ angulum, ubi interius lectum habebat, se diabulum in visione nigerrima ac tetrica stan tem aspexisse. Qui cum prima eius inspectione tremefactus signum sanctoræ crucis sibi in posuisset, fiducia de Domini misericordia & S. Ludgeri patrocinio resumpta, diu in perterritus, vt afferit, contrae- undem diabolum aspiciens stetit. Qua eius constantia confusus, & tantam sibi inesse constantiam indignatus, talem ac tantum ad eum deterendum sonum fecit, vt parietes Ecclesiæ vna cum lectorulo suo, qui interius collocatus fuerat, minutatim confingi vide rentur. Quo facto, idem, nimio timore consternatus subito clama uit, dicens; sancte Ludgere adiuua. Cumq; nomen viri inuocando nominasset, annuente Domino, idem Diabolus repente cōstrictus & in partem Orientalem abstractus est. Atq; cum qua violentia tra heretur, garriendo, & miserabiles voces emitendo monstrauit. Monachus vero ille lumen, quod illic paulo ante reliquit, cum lectorulo suo inuenit, & omne ædificium consistere integrum vidit. Atq; adhuc vocem præfatidæmonis in parte occidentali garrientis audiuit. Plu

*Signum S.
Crucis con-
tra Diabo-
li adspic-
tum, ut pa-
tam, &c.*

*Innoecatio
S. Ludgeri.*

*Cloccarum
seu campa-
narum
spontaneum
sensus.* uit. Plura de hoc loco diuinæ dignitatis indicia feruntur, nam clo- carum illic sonitus, humana non tangente manu, sed agente potius cognitione Deitatis arcana frequenter audiebatur.

C A P V T X X V I .

Columna lucis Ecclesiam circumpletebat.

*S. Ludge-
rus intra
Ecclesiam
recepit.
Digressio
ad inse-
quentia
miracula
que sui
temporis
autor col-
legit ab An-
no 864.
Monasterij
inclinatio
sub Propo-
fitio.*

*Miracula
intercepta
renius-
ficiunt.*

Q V A D A M etiam vice ipse Ecclesiam, infra quam ipsum Dei famulū sepulcrum continet, nocturno tempore columna lucis circumpletebat protexit, & ad cælum usque porrecta foris excubantibus conspicua stabat. Sed nos hæc, quæ à præsenti longiusculè sunt tempore remota, eorum fidei, qui se vidisse testati sunt relin quamus. Ad ea potius euoluenda articulum flectamus, quæ non ex longinquo petenda sunt, sed proximo tempore, id est, ab anno Dominicæ Incarnationis D C C L XI . II . gesta esse probatur. Nam postquam ad improbiores Præpositos deuoluti, ipsi nostræ professionis titulo negligentiores & tepidiores esse cœpimus, signa quoq; quæ eatenus apud nos siebant, cessarunt. Verum ubi diuina clemētia, & regiæ pietatis indulgētia, illis amotis, fecem prioris qui, sancto Ludgero opitulante, aliquantulum expurgare conati sumus, ad diuinæ oramus & credimus propitiationis indicium, ad Imperialis clemētiæ gloriam, ad nostrum tempore excitandum, signa quæ intercep ta fuerunt, iterum fieri cœperunt. Quæ eo indubitatus auditoribus commendamus, quo non aliorum earum relatu, ut pleraque superius memorata cognouimus, sed ipsi oculis nostris plerumque pau ciores, plerumque generaliter omnes inspeximus.

C A P V T X X V I I .

In Crypta S. Ludgeri fragrantia odoris, & globus igneus.

*Thiadbardus
duo presby-
teri.*

*In S. Lud-
geri crypta
odoris sua-
uissimi dif-
fusio &
globus i-
gneus.*

R E M , quam narrare intendimus, eius qui viderat Thiadbardi scilicet presbyteri nostri testimonio referamus, cuius vel morum maturitas, vel ordinis dignitas eum falsa narrare, nos de narratis ambigere non permittit. Quadam nocte, dum isdem presbyter nostro post vigilias cryptam orationis causa ingressus esset, primo cœpit odorem suauissimum quasi de liliorum floribus sentire. deinde cum eadē fragrantia crescere, & ipse odoris suavitatem magis magisque repleri cœpisset, attonitus quidnā esse posset, secū tractare cœpit. Proinde rei veritatem omnino explorare volens, progressus cryptam ingressus est. Quo facto, cernit in medio cryptæ quasi igneū altaris altitudine globum ardentium instar carbonum, ingens dico horror,

horror, ingens paucor eum inuasit, & animum hac illacque versans, quid esset acturus, omnino incertus manebat. Volebat ostensi mira culi finem cognoscere, sed ibi diutius consistere formidabat. Volebat egredi, sed timor gressum impeditabat. Hærebat igitur stupens, & quid in hac animi æstuatione ageret, prorsus ignorauit. Interim globus ignis, quæ viderat sensim ascendere, & sua diffusione paulatim minui cœpit, donec ad summitatem cryptæ perueniens totus difficere videretur. Post quod tremens egressus antiquum nobis sancti Pauli exemplo miraculum repræsentauit. Nam apertis oculis vix aliquid per viuis horæ spaciū videns, manifestum dabat indicium, se diuinum conspexisse lumen, cuius reuerberationem manus ferre non posset aspectus.

C A P V T X X V I I I .

Insolitum lumen lucerne, quæ extingui non potuit.

ALVD quoq; nihilominus miraculum in re non admodum impari his itidem diebus ostensum est, cuius fidem & veritatem Lectori partim ex testimonio presbyteri nostri Ludberni, partim Ludbernuſ
Presbyter
Et custos
Ecclesie
Verdi-
nensis. ex generali nostræ congregationis attestatione commēdamus. Nā cum eidem fratri nostro nostræ Ecclesiæ custodia fuerat cōmenda- ta, post peractū diuini officij cursum, ad extinguendas ex more lu- cernas, accessit. Quo factō quandā ex eis post paululum redacen- sam luce ardere clarissima vidit. Ille negligentius se eam extinxisse suspicatus, iterato eam extinguere emunctorio curauit. Sed cū post hæc, secunda quoq; vice pristinæ luci cerneret restitutam, quamuis omnino prius se eam extinxisse non ignoraret, quid tamen rei esset, probare contendit. Deniq; tertio quoq; accessit, & ita extincta cā- dela carbūculum de lichino emunxit, vt nihil prorsus in eo lucis re- maneret. Vix paululum abscessit, cum rursus eandem lucernam cla- riori resplendere luce contemplatus est. Tunc diuinahoc factū vo- luntate intelligens, ardere eam vsq; ad proximum cursum permisit; & ita accensis in circuitu lucernis, iocundissimum nobis spectacu- lum præbuit. Omnes namq; singulari claritatis specie transcendēs, de cælo sui splendoris luce venisse, liquido patefecit. Ita ex his, quæ vidimus, etiam ea quæ non vidimus, sed à memorato fratre nostro audiuius, procul dubio vera esse cognouimus. Ex eo, licet indigni & peccatores, tempore, spem maiorem de meritis sancti Ludgeri, confidentiam maiorem de Domini pietate concepimus, dum mi- sericordiæ suæ præsentiam per cælestē nobis lumen ostensam, quainquam immeriti, præsumpsimus.

DE S A N C T O
C A P V T X X I X.

Caca puella restituitur.

QVÆDAM iuuacula de villa quæ Balloua vocatur ad nos à parentibus adducta est. Hæc variolæ infirmitatem incidens, unus oculi visum pustulis pupillam obducentibus primo perdidit; deinde post reuolutum anni circulum, eodem morbo alterū quoque oculum amisit. Proinde ad nostrum, vt diximus, monasterium adducta, noctem dominicam, quæ proxima erat, peruigilem duxit cum suis, atque diuinam sibi misericordiam per merita sui Confessoris subuenire suppliciter postulauit. Cumque tempus, vt signa ad nocturnas pulsarentur, aduenisset, ipsa inter primos qui foris adianuam excubabant, Ecclesiam intravit. Iamque finitis nocturnis, cum Euangelium, more monachis consuetudinario, ante matutinas laudes legeretur, ipsa visum sensim resumere cœpit, & primo quidem se posse candelas cernere ardentes lætabunda exclamauit. Postmodum, aurorâ iam irrubescente, & luce paulatim per fenestras irradiante, imagines in eo factas monstrare digito cœpit. Ita populo, die eodem, post peracta missarum sollemnia repræsentata, testes suæ cœxitatis vel illuminationis præsentes cum plurimis alijs parentes habebat. Quale tunc gaudium omnium erat, quantæ inter gaudia lacrymæ fundebantur. Gaudebat puella se esse saluatam, gaudebant parentes eam quam adduxerant cœcam, se recepisse inluminatam, Gaudebat omnis populus nobiscum, quod signa aliquamdiu nostris peccatis intercepta, iterum redinnouari meruerunt. Quocirca, vt fas erat, Deum in Sanctis suis mirabilem communiter cuncti laudantes, puellam à nobis sanam & cum suis gaudentem dimisimus.

C A P V T X X X.

Paralytica curatur.

QVIDAM nostræ Ecclesiæ colonus nomine Gerhardus filiam habebat quæ Thiaduuif nuncupabatur, quæ longiturna ægritudine prægrauata, paralyſin incurrit. Nam sex continua annis membrorum officio destituta, suis cruciatibus paternum magis animum cruciabat. Iam caro omnis infirmitatis prolixitate in corpore consumpta, iam vita erat morbi violentia, desperata. Una solummodo spes salutis restabat, si sancti Confessoris meritis, sub cuius patrocinio ipse cum paruula erat, Deus sibi subuenire dignaretur. Denique, quadam die spe plena, & corde credulo filiam accipit;

cepit; eum cuna, in qua iacebat, in Ecclesiam posuit, & pro eius saluatione orationem ad Deum fudit, fecit hoc cum multis lacrymis, & ingenti cordis deuotione. Nec inanis esse oratio quiuit, quam cum sancti Ludgeri suffragio patris fides commendabat. Siquidem filiam, ablata infirmitate sanam leuauit, quam membris omnibus debilem aduexit.

C A P V T X X X I.

Mulier à puerperio cum prole debilis natur.

MULIER quædam de villa, quæ Flethric vocatur, cum prægnas, & partui esset vicina, incidit in infirmitatem; Cuius molestia dum grauissimè laboraret, curua effecta est. Quodque miserabilis erat, filia quoque quam in ipsa infirmitate genuerat, simili ægritudine languere coepit. Eratque miserandum prorsus spectaculum, cum lactans mater per tres annos continuos alienis manibus portaretur. Sed maior necessitas, maiori quoque diuina indiget pietate. Nam in vna carra mater simul & filia positæ, quarto demum suæ infirmitatis anno ad nostram Ecclesiam adductæ, & in crypta pernoctare permisæ sunt. Mira Dei virtus, magnum S. Ludgeri meritum, dum ad vesperam debiles allatæ, mane incolumes surrexerunt, & relicta carra, propriis ad suos pedibus repedarunt.

C A P V T X X X I I.

Matrona nobilis à paralysi liberatur.

VAEDAM ad seculum nobilis foemina de villa Baegge nuncupata, Bugge vocabatur. Hæc paralyzin incurrens per annos duodecim plenos, membrorum penè omnium officio destituta iacebat. Nam neque caput, neque pedem per se mouere, neque manus ad os ducere sine aliorum adiumento valebat. Cumque suæ recuperationis gratia, ut nobilibus assolet personis, multa ei à multis vel fierent, vel insinuarentur, nullum alleuiamentum recipere quiuit. Iamque nulla sibi in carnali medicina spes erat, sed vnicum ei in Dei pietate refugium suppeditabat. Interea fama exiit per Santos, quorum sacrofæcta pignora venerabilis Abbas Adalgarius de Gallia aduexit, multas operari virtutes. His aduentantibus, memorata mulier adducta obuiam sanitatem per eorum merita ex parte percepit, ex parte maiorem de integra sui corporis restauoratione spem concepit: Omnipotens quippe Deus, qui pro singulorum fide, meritis, & utilitate, quando, quantum, & per quos

Adalgarinus
Abbas pi-
gnora San-
ctorum ad
monasteri-
um forte
Corbeiense
de Gallijs
aduexit.

vult, vnicuique suorum charismatum dona largitur, debilitate partim capitis, & dextræ manus ablata, cæterorum redintegrationem membrorum distulit, non negauit. Siquidem post multos dies ad nostrum Monasterium post hæc aduecta, atque in crypta duas notes permanere permisso, integrerrimam totius corporis sanitatem percepit.

C A P V T X X X I I .

Variolis oppressus sanatur.

QVIDAM de villa Bram Seliradbrandus infirmitate, quam variolam appellant, ad mortem usque ægrotabat. In cuius morbi molestia nouē ebdomadibus sine aliqua iam spe recuperationis laborabat. Corpus totum ulceribus plenum, totum vesicis turgentibus horrebat. Aderant parentes, & necessarij quoque & vicini, & nullam spem vitæ habētes, de eius solummodo funere tractabant. Inter hæc vxor suadere his qui aderant, cœpit, ut in extremis licet positus, foras efferretur, & contra viam loci, quo Sanctus Ludgerus quiescit, statutus, pedes illuc si vita ei daretur, cum oblationibus esse venturus, voteretur. Necdum vota compleuit, & repente cum magna omnium admiratione conualuit; factaq; est mirabilis tunc dexteræ excelsi immutatio, ut ipse, in quo paulo ante, propter nimiam inflationem & pustularum densitatem, viui hominis imago non agnoscebat, in pristinum denuo statum in momento reformatum. Ita sanitate restitutus, votum suum cum omni festinatione adimplere contendit; atque Saluatori suo Christo, & sancto simul Confessori eius Ludgero gratias acturus, ad nostrum monasterium venit, & hæc erga se gesta fuisse, cum suæ saluationis testibus comprobauit.

C A P V T X X X I V .

Clauda restituitur.

CVIVSDAM Thiaddagi filia graui morbo affecta cum magno admodum dolore, si quando opus erat, foras efferri consuevit. Nam poples ei usque adeo inflatus, & immodicum sibi dolorem exercitabat, & gressum tollebat. Iamq; triennium exactum erat, ex quo in hoc incommodo perdurans, nullam omnino humanis manibus adhibitam curam suscepit. Vnde pater eius quamuis gemebundus, fide tamen plenus, totam spem suam in Domino & meritissimi sancti Ludgeri ponens, ad eius eam sepulcrum adduxit. Vbi, cum de voce Domini misericordiam pro ea, & Confessoris opem postulasset, doloris quidem alleuiamentum meruit, gressum vero necdum percepit.

cepit. Proinde domum reuersa de die in diem meliorari, & pede-
temptim in ambulandi vsu proficere cœpit, baculorum tamen ad-
miniculo carere necdum valebat; & primo quidem duorum, dein-
de vnius baculi sustentatione gressum debilem sustentabat, quo-
adusque iterum ad locum memoratum veniens, pedum perfectè
officium mereretur, atq; sine baculorum subsidio domū remearet.

C A P V T X X X V.

Infans contractus & cacus curatur.

QVID AM de villa Furelmi Vulfbertus, filium habuit nomine A-
mulgerum, qui quinto post nativitatem suam mensium spacio,
grauissimo iuxta tantillæ ætatis modulum languore prægraatus,
cunctis se miserabilem præbebat. Non solum quippe ægritudinis
violentia flebilis, sed & digitis in volam implexis, & pedibus incur-
uis miserabiliter erat contractus; quodq; miserrimum videbatur,
vsu quoq; oculorum carebat. Quæ tamen in tantillo corpusculo
pœna, non tam infantulum, qui patiebatur, quam paterna viscera
torquebat. Proinde sciens, ab eo remedium sibi venturū, cuius iu-
dicio talis effectus est, per merita S. Ludgeri diuinum pater auxiliū
implorare intendit. Deniq;, fide & deuotione, qua paternos affe-
ctus decebat, ad eius eum memoriā se allaturum deuouit. Quo fa-
cto, paulatim infans meliorari, & pristinæ sanitati, dolore ablato,
restitui cœpit. Vnde pater indubitatam iam de integra eius saluati-
one spem concipiens, voti sui sponzionem cum omni festinatione
adimplere curauit. Itaq; infantulo secum assumpto ad Vuerthiné-
sem Ecclesiam tetendit. Quo cum peruenisset, de collato iam sibi
beneficio gratias egit, de conferendo supplex orauit. Nec spe sua
est frustratus, quam de diuina pietate, & meritis S. Ludgeri conce-
pit; Nam in crypta cum puerolo pernoctare permisus, in columen
reportauit, quem contractum adduxit.

Hæc Sanctus & verè Beatus Confessor Christi Ludgerus de in-
exhauribili illo veræ salutis fonte assumens, per corporum curam,
ad animarum nos salutem quærarendam inuitat, quatinus vtrobique
eius patrocinio adiuti, vtrobique saluati, peruenire quandoque ad
æternam beatitudinem mereamur, præstante Domino nostro Ie-
su Christo, qui cum Patre & Spiritu sancto vnuſ viuit & regnat De-
us per omnia saecula saeculorum, Amen.

R. P. CHRISTOPHORI BROUVERI

S. I.

NOTÆ AD VITAM

S. LVDGERI

DE